

Waterschap Veluwe

Voorstel

Steenbokstraat 10
Postbus 4142
7320 AC Apeldoorn
[T] (055) 527 29 11
[F] (055) 527 27 04
[E] waterschap@veluwe.nl
[I] www.veluwe.nl

Aan algemeen bestuur 29 september 2011

Portefeuillehouder A.H. Nootboom

Datum	13 september 2011	Thema	Goede onderhoudssituatie watersystemen
Opgemaakt door	Planvorming	Onderwerp	Baggeractieprogramma
Docbasenummer	228414		
Projectnummer			
Bijlage(n)	1. Kaart met indeling baggerclusters en programmering 2. Kaart met baggerknelpunten		

1. Beslispunten

- Instemmen met het Baggeractieprogramma

2. Inleiding

Het waterschap heeft de taak om de waterhuishoudkundige infrastructuur op orde te houden en te voldoen aan het leggerprofiel. Het uitvoeren van het baggeractieprogramma is hiervoor een essentieel onderdeel en draagt bij aan doelmatig en efficiënt onderhoud van onze wateren.

2.1. Aanleiding

In het najaar van 2010 is in de Commissie Water gesproken over onderhoudsbaggeren en is verzocht om een lange termijn baggerprogramma. In dit voorstel wordt hier invulling aan gegeven.

Om het watersysteem op orde te houden vindt tot op dit moment de baggerprogrammering plaats op basis van 'beheerdersoordeel' en geconstateerde knelpunten (meer reactieve benadering). In het kader van de voormalige Stroomgebiedsuitwerkingsplannen (SUP's) zijn in 2006 de (bagger)knelpunten in beeld gebracht en als SUP- maatregelen geconcretiseerd. Deze maatregelen zijn tot op heden nog niet allen uitgevoerd.

Mede door de klimaatsverandering, waarbij vaker extreme piekbuien op zullen gaan treden (augustus 2010), wordt het belangrijker om 'proactief' in het watersysteem geen overmaat aan bagger aanwezig te hebben. Dit heeft er toe geleid dat er behoefte is aan meer strategie en programmering in de aanpak van de baggeronderhoud en in een actueel inzicht in de baggeropgave van de komende jaren.

2.2. Doelstelling

Het baggeractieprogramma geeft aan op welke wijze we planmatig het baggerbeheer op orde houden. Om eerst de resterende knelpunten weg te werken en vervolgens planmatig richting te geven aan ons dagelijks beheer en onderhoud. Hiermee houden we ons watersysteem op orde.

Waterschap Veluwe

3. Kader/uitgangspunten/vertrekpunten

Het wettelijk kader is gelegen in de Waterwet. Daarnaast is het eigen vastgestelde beleid uitgangspunt.

Wettelijk kader

De Waterwet schrijft voor dat het watersysteem conform de Legger op orde dient te zijn en te blijven. Dit betekent dat er geen achterstallige baggerhoeveelheden aanwezig mogen zijn. Met de uitvoering van het baggeractieprogramma wordt dit voorkomen en wordt hiermee voldaan aan onze leggerplicht.

Waterplan Gelderland 2010-2015

De Provincie Gelderland heeft in haar Waterplan Gelderland 2010-2015 bij de waterschappen de volgende actie neergelegd: "Maken van een baggerbeheerprogramma, inclusief monitoring en budget hiervoor." Het baggeractieprogramma geeft hier invulling aan.

Waterbeheersplan Veluwe 2010-2015

In het Waterbeheersplan Veluwe 2010-2015 is één van de doelen als volgt verwoord: Goede onderhoudsituatie van de waterhuishoudkundige infrastructuur, met als opgave: *De infrastructuur van de wateren wordt, indien nodig, aangepast aan de functies en toekomstige eisen, waarbij het onderhoud doelmatig en efficiënt wordt uitgevoerd.* Het baggeractieprogramma draagt bij aan het bereiken van bovenstaande doelstelling om onderhoud doelmatig en efficiënt uit te voeren.

Eén van de opgaven in het Waterbeheersplan, wat in november 2009, door het Algemeen Bestuur is vastgesteld, is te komen tot een integraal beheer en onderhoudsplan. Het baggeractieprogramma maakt hier onderdeel van uit.

Bestuursprogramma 2009-2012

Doelstellingen in het bestuursprogramma zijn een duurzame, natuurvriendelijke inrichting en onderhoud van het watersysteem. Het waterschap zet zich in voor duurzaam en kosteneffectief beheer. We willen daar waar de behoefte het grootst is het watersysteem als eerst op orde hebben.

Afbakening

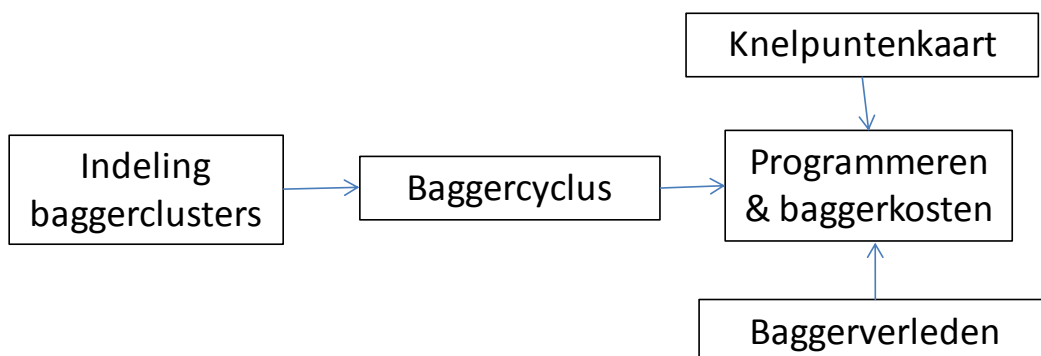
Sommige onderdelen van het watersysteem zijn bewust (nog) buiten het baggeractieprogramma gehouden, dit zijn:

- Apeldoorns Kanaal; het Kanaal kent nog een grote achterstallige bagger en saneringsopgave. Aangezien dit geen reguliere onderhoudsbagger betreft hebben we het Apeldoors Kanaal niet meegenomen in de indeling naar baggerclusters.
- Toekomstig watersysteem bij de Ruimte voor de Rivier-projecten (Veessen-Wapenveld en Cortenoever-Voorsterklei); Op dit moment vindt de planvorming en het ontwerp plaats voor het toekomstig watersysteem Veessen-Wapenveld en Cortenoever, Tichelbeeksewaarden en Voorsterklei. Het is op dit moment bekend dat dit onderdeel van ons watersysteem drastisch zal veranderen. Er wordt een grotendeels nieuw watersysteem aangelegd en oude (bestaande) watergangen worden gedempt. Aangezien op dit moment de planvorming nog niet geheel is afgerond, en de nieuwe watergangen de komende jaren niet gebaggerd hoeven te worden is dit deel van ons watersysteem niet opgenomen als baggercluster. Als het nieuwe systeem is aangelegd dient dit wel te worden opgenomen als baggercluster en te worden opgenomen in het baggerprogramma.

Waterschap Veluwe

4. Baggeractieprogramma

Bij het opstellen van het baggeractieprogramma is de onderstaande werkwijze gehanteerd.

4.1. Indeling in baggerclusters

Het gehele waterschap is ingedeeld in zogenaamde baggerclusters. Een baggercluster is een deelgebied, veelal overeenkomend met onze deelstroomgebieden. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen landelijke en stedelijke baggerclusters (in het bebouwd gebied).

In totaal zijn er 58 landelijke baggerclusters en 24 stedelijke baggerclusters gedefinieerd.

4.2. Baggercyclus

Aan ieder cluster is een baggercyclus toegekend, de cycli zijn ingeschat op basis van gebiedskennis en geverifieerd met baggercycli van omliggende waterschappen. Dit resulteert in de volgende klasse-indeling:

- sedimentatiegevoelig: circa 1x per 15 jaar;
- gemiddeld: circa 1x per 20-25 jaar;
- weinig sedimentatiegevoelig/ hellende gebieden: 1x per 40-50 jaar. In de praktijk zullen van deze gebieden slechts aanwezige knelpunten gebaggerd hoeven worden. Om deze reden worden deze clusters niet opgenomen in de baggerplanning.

Voor het stedelijk gebied wordt een aparte cyclus aangehouden van circa 1x per 10 jaar en 1x per 15 jaar. Dit verschil wordt veroorzaakt door de aan/afwezigheid van lokale bronnen zoals bijvoorbeeld bladinvall of overstorten.

Waterschap Veluwe

In de onderstaande tabel is aangegeven hoeveel clusters zijn ingedeeld in deze klassen. Hieruit blijkt dat het merendeel van ons beheersgebied gemiddeld gevoelig is voor sedimentatie.

Tabel 1: Aantal clusters voor de verschillende baggercycli

Klasse	Baggercyclus	Aantal baggerclusters
<i>Landelijk gebied</i>		
Sedimentatiegevoelig	1x per 15 jaar	2
Gemiddeld	1x per 20-25 jaar	48
Hellende gebieden	1x per 40 - 50 jaar	8
Stedelijk gebied	1x per 15 jaar	19
	1x per 10 jaar	5

De ligging van de baggerclusters en de toegekende cyclus is opgenomen in bijlage 1. Hierop is te zien dat de sedimentatiegevoelige clusters slechts kleine gebieden zijn rondom de Puttenerbeek en het Wapenveldsche Broek. Het merendeel van de clusters kent een gemiddelde baggeraanwas met een cyclus van circa 20 tot 25 jaar. De beken in Noord-Veluwe zijn veelal snel stromend waar weinig aanwas plaatsvindt en hebben een cyclus van 40 tot 50 jaar. De clusters zijn niet opgenomen in het programma. Indien zich hier lokale problemen voordien (bv in de Schuitenbeek) worden deze meegenomen bij het regulier onderhoud.

4.3. Programmeren en baggerkosten

Op basis van de knelpunten, het baggerverleden, baggercyclus en de beleidsdoelstelling zijn alle individuele baggerclusters geprogrammeerd in de tijd. Het programma voor het landelijk gebied is opgesteld tot 2039 en voor het stedelijk gebied tot 2027 – dit is afhankelijk van de baggercyclus.

Er is een programma opgesteld voor het stedelijk en het landelijk gebied.

4.3.1. Aanpak knelpunten een eerste prioriteit

Bij het programmeren bestaat de nadrukkelijke wens om eerst de huidige knelpunten aan te pakken. Deze dienen als eerste aangepakt te worden. De ligging van de knelpunten is aangegeven op de kaart in bijlage 2. In de programmering gaan we ervan uit dat deze geformuleerde knelpunten binnen de komende twee baggerseizoenen onderzocht en weggewerkt worden. Aanpak van de knelpunten in de IJsselvallei is geprogrammeerd in het baggerseizoen 2010/2011. Hiervoor is inmiddels een krediet beschikbaar. Dit is met uitzondering van de Terwoldse Wetering. Deze en de noordelijke knelpunten zullen in volgende jaren worden aangepakt. De kosten hiervoor passen binnen de huidige begroting c.q. ontwerp-begroting 2012. Hierna gaat de reguliere baggercyclus in werking.

4.3.2. Baggerkosten landelijk gebied

Aangezien het baggeren in het actieprogramma planmatig wordt opgepakt is allereerst gekeken welke clusters in welk jaar uitgevoerd dienen te worden (gebaseerd op het baggerverleden en de cyclus). Vervolgens zijn per cluster de kosten geraamd. Voor de bepaling van kosten per cluster is gebruik gemaakt van eenheidsprijzen voor het landelijk en stedelijk gebied. De eenheidsprijzen zijn gebaseerd op de ervaringen van de projectleiders van het waterschap in de uitgevoerde projecten van de afgelopen jaren.

Waterschap Veluwe

Om het baggeren planmatig op te pakken en om te voldoen aan de toegekende baggercyclus hebben we jaarlijks circa twee clusters geprogrammeerd. Dit betekent dat gemiddeld de jaarlijkse kosten voor het baggeren in landelijk gebied circa € 950.000,- bedragen. Dit kan echter per jaar verschillen, aangezien niet alle clusters even groot zijn.

4.3.3. Baggerkosten stedelijk gebied

Eenzelfde exercitie is voor de baggerclusters in het stedelijk gebied uitgevoerd. Dit resulteert in gemiddelde jaarlijkse kosten voor het baggeren van stedelijk gebied van circa € 300.000,-.

4.3.4. Ad hoc/flexibel budget

Het baggerprogramma is opgesteld voor een periode van 26 jaar. Dan zijn alle clusters met een kortere cyclus dan 26 jaar minimaal 1x gebaggerd. Er zijn echter ook clusters benoemd, in de hellende gebieden, waar weinig aanwas plaatsvindt, met een cyclus van 40-50 jaar. Het kan natuurlijk voorkomen dat in deze gebieden of in een cluster die later is geprogrammeerd een ad hoc knelpunt optreedt waar op korte termijn een baggeractie nodig is. Deze locaties komen ad hoc voor en zijn niet te voorzien. Hiervoor is in het baggeractieprogramma een ad hoc/flexibel budget van € 50.000,- opgenomen.

4.3.5. Totale kosten baggeractieprogramma

In de onderstaande tabel zijn de totale kosten van het baggeractieprogramma opgenomen.

	Baggeractieprogramma (€/jaar)
Landelijk gebied	€ 950.000,-
Stedelijk gebied	€ 300.000,-
Sanering ²	-
Ad hoc flexibel budget	€ 50.000,-
Totaal jaarlijkse kosten	€1.300.000,-

Door de logische gebiedsgerichte indeling van clusters kunnen de jaarlijkse kosten variëren, de bandbreedte bedraagt € 700.000,- tot € 2.100.000,- per jaar.

De gemiddelde jaarlijkse kosten, inclusief monitoring en onderzoek bedragen circa € 1.300.000,-.

5. Vergelijking Waterschap Vallei & Eem

Waterschap Vallei & Eem heeft voor haar baggerwerkzaamheden een zogenaamde baggervoorziening in haar begroting opgenomen. De afgelopen jaren werd er jaarlijks € 1.400.000,- gedoteerd in dit fonds. Hiermee worden de baggerplannen in landelijk en stedelijk gebied uitgevoerd.

Uit dit baggerfonds wordt niet het planmatig baggeren van de polders Arkemheen en Eemland betaald, de kosten hiervan worden betaald uit het regulieren beheer en onderhoud.

Op dit moment loopt een inventarisatie in het kader van de fusie omtrent de harmonisatie van het afschrijvingsbeleid. Bij de bestuurlijke fusie zal harmonisatie van het afschrijvingsbeleid moeten plaatsvinden.

Waterschap Veluwe

6. Financiën/begroting

Het aanpakken van de resterende knelpunten op de korte termijn past binnen de huidige begroting. De kosten voor uitvoering van het baggeractieprogramma worden geraamd op € 1.300.000,-/ jaar.

7. Advies commissie Water

De commissie Water adviseert conform voorstel.

8. Relevante uitvoeringsaspecten

De komende twee 'baggerseizoen' (wintermaanden) worden de gesignaleerde knelpunten weggewerkt. Daarna gaat het planmatig baggeractieprogramma van start.

Het college van dijkgraaf en heemraden,